

Súd: Okresný súd Liptovský Mikuláš
Spisová značka: 20P/15/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5620202622
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr., LL.M. Ivana Stehlíková
ECLI: ECLI:SK:OSLM:2021:5620202622.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Liptovský Mikuláš sudkyňou JUDr. Ivanou Stehlíkovou, LL.M., v právnej veci starostlivosti súdu o maloletého Q. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom pri otcovi, zastúpeného kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš, so sídlom M. M. Hodžu 1784/30, Liptovský Mikuláš 031 80, IČO: 30 794 536, dieťa rodičov: matky A. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, okres E. F., prechodne bytom V. G. XX, E. O., právne zastúpenej JANČI & Partners s.r.o., sídlo: Belopotockého 720/2, 031 01 Liptovský Mikuláš, IČO: 47 258 748 a otca F. Q., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. X, okres E. F., právne zastúpeného JUDr. Jaroslavom Kiapešom, advokátom so sídlom Štúrova 4330/31, Liptovský Mikuláš, v konaní o návrhu otca na zmenu styku matky s maloletým a návrhu na zvýšenie výživného a návrhu matky na zmenu styku s maloletým, takto

r o z h o d o l :

I. M e n í sa rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 13.09.2018, č. k. 1P/11/2017-313, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.06.2019, č. k. 11CoP/15/2019-400, v časti o výživnom a styku nasledovne:

II. Matka je p o v i n n á prispievať na výživu maloletého Q. Q., nar. XX.XX.XXXX výživným po 130,- eur mesačne, vždy do 20. dňa každého kalendárneho mesiaca vopred, k rukám otca dieťaťa, počnúc od 17.09.2020.

III. Zameškané výživné za obdobie od 17.09.2020 do 28.02.2021 vo výške 164,- eur súd p o v o ľ u je matke splácať v splátkach po 10,- eur mesačne, spolu s bežným výživným, počnúc od doručenia rozsudku s tým, že omeškanie s plnením čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého dlhu.

IV. Vo zvyšnej časti sa návrh otca na zvýšenie výživného z a m i e t a.

V. Matka je o p r á v n e n á stykať sa s maloletým každú nedeľu v čase od 10:00 hod. do 14:00 hod., keď si matka maloletého prevezme od otca na parkovisku pred obchodným domom RGB Liptov, obchodno-zábavné centrum v Liptovskom Mikuláši, Kamenné pole 4449/3 a po skončení styku ho matka na tomto mieste odovzdá otcovi.

VI. Vo zvyšnej časti sa návrh matky na úpravu styku s maloletým z a m i e t a.

VII. Návrh otca na zmenu styku matky s maloletým sa z a m i e t a.

VIII. Matka je o p r á v n e n á uskutočňovať s maloletým video hovory prostredníctvom informačných technológií každú stredu v čase od 18:00 hod. do 18:30 hod.

IX. Otec je povinný maloletého na styk s matkou riadne pripraviť a styk matky s maloletým umožniť.

X. Rodičia sú povinní v prípade, ak sa styk z vážnych dôvodov nebude môcť uskutočniť, navzájom si oznámiť túto skutočnosť najneskôr 24 hod. pred začatím styku, inak bezprostredne po vzniku takejto skutočnosti.

XI. Súd ukladá rodičom maloletého dieťaťa výchovné opatrenie, a to povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš v rozsahu 8 konzultácií.

XII. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Otec sa návrhom doručeným súdu dňa 17.09.2020 domáhal zmeny úpravy styku matky s maloletým Q. Q., nar. XX.XX.XXXX tak, že matka je oprávnená stykať sa s maloletým v prvú sobotu kalendárneho mesiaca v čase od 15:00 hod. do 17:00 hod. v prítomnosti otca v detskom kuťiku Handy Dandy v RGB Liptov, obchodno-zabavne centrum, Kamenné pole 4449/3, Liptovský Mikuláš, kde otec maloletého na začiatku styku matke odovzdá a po skončení styku maloletého od matky prevezme; a zároveň sa otec domáhal zvýšenia výživného na maloletého zo sumy 100 eur mesačne na sumu 150 eur mesačne. Otec návrh odôvodnil tým, že naposledy bolo o rodičovských právach k maloleťmu rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 13.09.2018, č. k. 1P/11/2017-313, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.06.2019, č. k. 11CoP/15/2019-400, právoplatným dňa 16.07.2018 a vykonateľným dňa 02.10.2018. Týmto rozsudkom bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca, pričom obaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok v bežných veciach. Matku súd zaviazal prispievať na výživu maloletého čiastkou 110,- eur mesačne, počnúc od 16.01.2017 do 31.07.2018, a počnúc od 01.08.2018 čiastkou 100,- eur mesačne. Zameskane vyživne za obdobie od 16.01.2017 do 31.07.2018 v sume 616,77 eura a za obdobie od 01.08.2018 do 31.08.2018 v sume 20,- eur súd povolil matke splácať v mesačných splátkach po 15,- eur spolu s bežným výživným pod následkom straty výhody splátok. Styk matky s maloletým bol upravený tak, že matka je oprávnená stykať sa s maloletým každú sobotu v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. bez prítomnosti otca v detskom kuťiku Handy Dandy v RGB Liptov, obchodno-zabavne centrum, Kamenné pole 4449/3, Liptovský Mikuláš, kde otec maloletého na začiatku styku matke odovzdá a po skončení styku maloletého od matky prevezme. V prípade, ak sa styk matky s maloletým nebude môcť realizovať z vážnych dôvodov, rodičia sú povinní navzájom si túto skutočnosť oznámiť najneskôr 24 hodín pred začiatkom styku. Súd zároveň uložil otcovi povinnosť informovať matku písomne dvakrát mesačne, vždy 14. a 28. dňa každého kalendárneho mesiaca o zdravotnom stave maloletého, o plánovaných lekárskech vyšetreniach a o absolvovaných lekárskech vyšetreniach, o záujmových aktivitách maloletého, o školských a mimoskolských aktivitách maloletého, o prospievaní maloletého v predškolskom a školskom zariadení.

2. Otec ozrejmil, že po právoplatnosti rozsudku otec plnil svoju povinnosť ohľadom stretávania sa matky s maloletým tak, ako rozhodol súd. Matka od vydania rozsudku až do dnešného dňa si nevedela vytvoriť vzťah s maloletým synom a stretávania smerovali čoraz v kratšom intervale, kedy matka bola v prítomnosti syna, nevedela nadviazať účinný kontakt, jej správanie k synovi je chladné a v podstate postupne tieto stretávania boli v dĺžke 15-20 min. Nehovoriac o tom, že matka niektoré termíny stretnutia zrušila na poslednú chvíľu, čo zbytočne u maloletého vyvolávalo stres. Akým spôsobom prebiehal styk matky s maloletým a jej správanie k maloleťmu otec preukazuje správami, ktoré otec zasielal právnomu zástupcovi a pracovníkovi ÚPSVaR. Doterajší spôsob stretávania podľa názoru otca nie je v záujme maloletého, pretože tieto stretávania každú sobotu nie sú v prospech maloletého, skôr naopak, pôsobia na neho stresujúco, preto otec navrhuje zúžiť rozsah stretávania na jednu sobotu v mesiaci na dve hodiny. Pokiaľ sa týka výživného, od posledného rozhodnutia uplynuli dva roky, pričom došlo k zmene pomerov u maloletého, a to predovšetkým tým, že nastúpil do prvej triedy základnej školy. Tým vznikli zvýšené náklady pre otca. Otec zakupoval školskú tašku za 70 eur, výdavok na školské potreby bol 50 eur, na obedy v škole 10 eur mesačne zábezpeka a 25 eur mesačne za obed, 5 s nohavice celkovo za 50 eur, 3 ks tepláky celkovo za 30 eur, tričká, mikiny, spodné prádlo za 70 eur, papuče, tenisky celkovo za 150 eur, jesenná a zimná bunda celkovo za 50 eur, náklady na cestovanie auto a autobus 50 eur mesačne, desiata, olovrant celkovo 50 eur mesačne a výtvarný krúžok 10 eur mesačne. Otec platí synovi poisťku, ktorú matka prestala platiť vo výške 20,90 eur mesačne. Matka sa okrem vyživovacej povinnosti na mimoriadnych výdavkoch nepodieľa. Otec na začiatku školského roka ešte uhradil za školský klub 5

eur mesačne, zošit a pomôcky do školského klubu celkovo 8 eur na celý rok, zošit na anglický jazyk 8 eur, časopis Vrabček za 8,50 eur, poisťné školák vo výške 5,20 eur a poplatok za balík do školy (zošity a pomôcky) 30 eur.

3. Na pojednávaní konanom dňa 16.12.2020 otec na podanom návrhu trval. Uviedol, že býva naďalej v rodinnom dome pri rodičoch, dom je dvojpodlažný. So synom obývajú druhé podlažie, majú k dispozícii 4 štyri izby. Syn má samostatnú izbu. Pokiaľ sa týka výdavkov na domácnosť, rodičom prispieva na energie 67,- eur, to je elektrina a voda. Ďalšie mesačné výdavky sú nasledovné: mobil - paušál spolu s internetom 50,- eur, úver Prima banke vo výške 70,15 eur mesačne. Úver bol braný na celkovú sumu 5.800,- eur asi v roku 2014 na vyplatenie brata z rodičovského domu. Ďalší úver otec spláca vo výške 81,20 eur, ktorý bol braný v Prima banke na kúpu auta na celkovú sumu 5.000,- eur, v roku 2018. Zakúpil si auto, ktoré aj v súčasnosti vlastní, zn. Seat Altea, rok výroby 2007. Zákonné poistenie auta je 110,- eur ročne. Na stravu je výdavok asi 120,- eur mesačne a na pohonné hmoty 50,- eur mesačne. Otec platí synovi poisťku, ktorú platila predtým matka, vo výške 20,90 eur. Jeho úrazová poisťka je vo výške 26,78 eur. Pokiaľ sa týka mimoriadnych výdavkov na syna, otec zakupoval tlačiareň v októbri 2020 za sumu 49,- eur. Bolo to potrebné kvôli synovým úlohám do školy. Syn nosí okuliare, ktoré je potrebné meniť jedenkrát ročne. Tento rok sa menili, bol to výdavok v sume 87,80 eur. Dvakrát do roka absolvuje so synom očné kontroly k MUDr. X.. Maloletý je inak zdravý. Je žiakom 1. ročníka na Základnej škole v Svätom Kríži. Nehnuteľnosti otec nevlastní žiadne. So synom navštevujú MUDr. X., ale je to už len kontrola jedenkrát ročne. Navštevujú aj pani F., ktorá je špeciálnym pedagógom. U nej boli naposledy v júni 2020, keď sa uvoľnili opatrenia v súvislosti s koronou. Teraz z dôvodu pandemických opatrení opäť nie sú stretnutia možné. Od posledného rozhodovania súdu sa situácia s maloletým zlepšila v tom zmysle, že posledný rok v škôlke mu prospel, je to lepšie, pokiaľ sa týka rozvinutia jeho jazykových schopností. V škole sa mu páči, zvykol si. Pokiaľ sa týka komunikácie, sú tam ešte určité problémy, pretože syn odpovie len na to, na čo sa ho pýtajú, odpovedá jednoslovnou, rozvinutejšie vety nerozpráva. Otec uviedol, že nad rámec výživného matka prispieva len sporadicky. Bolo zakúpené nejaké oblečenie, hračky, pamätá si jedenkrát mikinu, asi keď bol syn 5-ročný, a darček na Vianoce. Teraz, keď mal narodeniny naposledy, dostal báger na diaľkové ovládanie a na Mikuláša balíček. Pokiaľ sa týka stretnutí matky so synom, otec ich popísal ako problematické. Je to tak na 5 až 10 minút. Keď sú teraz karanténne opatrenia a detský kútik nie je otvorený, tak sa stretávajú s matkou pred budovou, kde sa nachádza detský kútik, kde sa má podľa súdneho rozhodnutia styk realizovať. Je to teda pred vchodom obchodného domu. Keď príde so synom na stretnutie, matka sa synovi pozdraví „Ahoj“, opýta sa ho, ako sa má a to je všetko. Nepritúli sa k nemu. Naposledy ho potľapkala po pleci, to bolo všetko. Keď matka ďalej nič nehovorí, tak on som jej vždy spýta, či to takto idú stáť bez akéhokoľvek ďalšieho rozhovoru. Potom matka na neho väčšinou ostro vystúpi, aj v decembri 05.12.2020 povedala na jeho adresu, že je žobrák. Aj v minulosti sa stalo, že sa pochytili pred synom. Matka dokonca na jednom stretnutí aj na syna vykrikovala: „Ty si za to vinný, že sa musíme takto stretávať.“ Syn pred stretnutím s matkou povie, že sa s ňou nechce stretnúť.

4. Na pojednávaní konanom dňa 16.12.2020 matka predložila súdu návrh na zmenu úpravy styku s maloletým a navrhla, aby súd určil, že je oprávnená sa s maloletým stretávať každú sobotu v čase od 09:00 hod. do 16:00 hod. bez prítomnosti otca v mieste jej prechodného bydliska. K návrhu otca uviedla, že s ním nesúhlasí. Matka popísala svoje pomery nasledovne. Býva spolu s priateľom a ich spoločnou maloletou dcérou v nájomnom byte v E. O., na ulici V. G.. Je to dvojizbový byt. Za byt uhrádzajú nájomné spolu s energiami vo výške 330,- eur. Byt je kompletne zariadený, ktoré zariadenie museli zakupovať celé, preto zobrali úver. Na úvere je matka ako dlžníčka. Úver bol vzatý na celkovú výšku 15.000,- eur, splátka je 100,- eur mesačne. Ďalšie mesačné výdavky sú poplatok za televíziu a internet 13,99 eur, strava, plus náklady na maloletú dcéru približne 250,- eur, výživné, ktoré poskytuje synovi 115,- eur, smeti ročne 50,- eur na tri osoby, telefón 20,- eur, za nájom garáže spolu s elektrinou je to suma 40 eur. Na oblečenie je výdavok približne 150,- eur mesačne. Nehnuteľnosti matka nevlastní. Auto, ktoré užíva, je napísané na firmu, zn. Škoda Fabia, rok výroby 2003. Priateľ matky pracuje sporadicky ako pilčík, má príjem od 600 do 700,- eur mesačne. Matka je na rodičovskej dovolenke, iný príjem nemá. Je spoločníčkou a konateľkou spoločnosti O. - G., Q..J..H., B., spoločnosť sa zaoberá ťažbou dreva. S priateľom sa dohodli, aj keď to súvisí s jeho prácou, že bude lepšie, keď to bude napísané na ňu. Pomáha mu s roznášaním faktúr, aj pri opravovaní traktora. Priateľ vodičský preukaz nemá, preto všetky činnosti, ktoré súvisia s tým, že treba niekde ísť na aute, robí ona. Odmenu za túto prácu nemá žiadnu dohodnutú. Poisťku matka prestala platiť, lebo sa bola pýtať na poisťovni, povedali jej, že keď nie je na zmluve uvedená, že to nemusí platiť, hoci to bolo určené v rozsudku a zohľadnené vo výživnom, čoho si je vedomá. Poisťku prestala platiť aj vzhľadom na zvýšené výdavky ohľadom dcéry, aj vzhľadom na správanie sa otca pri styku so synom, keď jej nie je umožnené sa so synom stretávať. Pokiaľ sa týka stretnutí s maloletým, vníma celú situáciu veľmi zle. Syn s ňou nekomunikuje, tie stretnutia potom nechce

naťahovať. Je to naozaj na 5 až 10 minút, pretože je to veľmi nekomfortné pred budovou sa stýkať, alebo aj v detskom kútiku. Syn je málo komunikatívny. Ak aj položí nejakú otázku, komunikácia viazne. Syn odpovedá veľmi krátko. Aj sa snaží nadviazať s ním komunikáciu, ale na dve hodiny stáť pred obchodným centrom sa to vôbec nedá. Matka nevie ani aké má syn záujmy. Snaží sa mu na stretnutí navrhnúť, aby išli niekde inde, aby on navrhol nejaké miesto, kde by sa mu páčilo. Ale on nič nehovorí, nenavrhne, len myká plecami a potom povie, že nechce ísť nikde, že najradšej by išiel domov. S otcom sú vzťahy vyhrotené, na jednom zo stretnutí jej mal povedať: „Vypadni ty sviňa!“ Povedal tiež, že ju nebude o ničom informovať a že na súde jej dokáže, že jej zvýšia výživné. Matka stretnutia hodnotí ako krátke preto, že má obavy, že otec nepripravuje syna na tieto stretnutia a syn je huckaný proti nej. Otec je po celý čas prítomný na stretnutiach. So synom nie je sama nikdy. Pokiaľ sa týka prispievania nad rámec výživného matka uviedla, že vždy pripraví nejaké veci pre syna. Aj bager, ktorý spomínal otec, že dostal na narodeniny, aj na Mikuláša balíček. Ak sa nepodarí stretnutie, vždy to pošle poštou. Keď sa syna pýtala, ako sa mu páčil bager, tak mykal plecami hore dolu, akoby na znak toho, že nevie. Keď sa pýtala otca, či sa mu páčil, neprišla žiadna odpoveď. Pokiaľ sa týka aj balíčka, ktorý pripravila v auguste pre syna, kde otec tvrdí, že v balíčku boli štyri veci, tak to má aj odfotené a z fotky je evidentné, že tam bolo viac vecí. Kúpila fixky, ceruzky, vodové farbičky, zošity, kinderko, džús, rôzne veci, samozrejme podľa toho, koľko si môže dovoliť kúpiť s ohľadom na jej príjem. Aj na každé stretnutie donesie nejakú pozornosť pre syna, či už je to doboška alebo džús.

5. Na pojednávaní dňa 25.02.2021 sa právni zástupcovia účastníkov konania vyjadrovali nasledovne. Právny zástupca otca uviedol, že matka školu doposiaľ nekontaktovala, ani triednu učiteľku, čo značí, že sa o syna nezaujíma. Pokiaľ sa týka návrhu matky otec kategoricky nesúhlasí so stretávaním každú sobotu od 09:00 hod. do 16:00 hod. a najmä s tým, aby dieťa bolo zo strany otca dovážané do miesta bydliska matky. Otec trvá na podanom návrhu. Nie je v záujme maloletého, aby sa stretával na 10 až 15 minút s matkou. Otec navrhuje styk jedenkrát do mesiaca za jeho prítomnosti. Dieťa nie je zvyknuté byť bez otca, malo by z toho traumy. Mal problém s rečou, otec nechce, aby sa tento nežiaduci stav vrátil. Je chybou matky, že si nevedela za to obdobie, kedy odišla zo spoločnej domácnosti nájsť taký vzťah k synovi, aby syn bez problémov k nej chodil, aby sa s ňou stretával. Čo sa týka výšky výživného, otec trvá na sume 150 eur. Matka má dostatočné prostriedky na to, aby uhradila takéto výživné, vzhľadom na jej príjem a výdavky, ktoré sú v peňažnom denníku. Je konateľka spoločnosti, kde len na pokutách je uhrádzaných cez 200,- eur, je tam evidovaná kúpa najdrahšieho telefónu. Mesačná splátka je 16,50 eur, bankové poplatky 51,66 eur, vysoké inkaso, matka rozhadzuje peniaze. U maloletého došlo k zmene pomerov, začal chodiť do školy, nastúpil do prvého ročníka v septembri 2020. S tým sú spojené zvýšené výdavky. Matka nad rámec výživného neprispieva, naturálnym plnením sem - tam kúpi nejakú hračku.

6. Právny zástupca matky uviedol, že pokiaľ sa týka zvýšenia výživného, matka súhlasí so zvýšením na sumu 130,- eur mesačne. Pokiaľ sa týka stretávania jedenkrát do mesiaca, toto nie je vôbec vhodné a dostačujúce. Matka vie prijať aj iné miesto na prevzatie dieťaťa, v tom nie je problém, ale minimálne pokiaľ sa týka rozsahu, ktorý požaduje, na tom trvá. Keďže pri otcovi sa stretávať nedá, ani na inom vhodnom mieste, vzhľadom na spoločenskú situáciu, navrhuje, aby matka mala možnosť stretávať sa každý týždeň. Aj do dnešného dňa matka vždy rešpektovala vôľu dieťaťa, ktoré aj keď dieťa chcelo skrútiť tú dobu stretávania, vždy sa prispôbila, nechcela nejako vyhocovať situáciu, avšak je už čas na to, aby dieťa sa preberalo na inom mieste a styk prebiehal inak a nie ako doposiaľ, kedy tá realizácia bola a je nevhodná. Pokiaľ sa poukazuje na výdavky spoločnosti, v ktorej je matka konateľka, v spoločnosti je aj druhý konateľ P. H.. Pokiaľ sa týka toho telefónu, ktorý bol spomínaný, je to jeho telefón, ktorý zakúpil na výkon podnikateľskej činnosti. Zameškané poistné zaplatila matka. Pokiaľ sa týka výdavkov ako sú pokuty a podobne v peňažnom denníku, matka vstúpila do zadĺženej spoločnosti. Táto spoločnosť je v takom stave, že by spĺňala podmienky aj na vyhlásenie konkurzu, preto už tento krok s kúpou spoločnosti označuje ako chybný, keďže tá spoločnosť je zadĺžená, čo sa dá overiť, účtovné závierky sú voľne dostupné na internete. Matka je konateľka spoločnosti, avšak túto činnosť vykonáva bezodplatne o čom rozhodlo aj valné zhromaždenie spoločnosti, čo je v zbierke listín založené. Pokiaľ sa týka prispievania nad rámec výživného, matka aj keď sa pýtala pred školou otca, že by bola ochotná prispieť na kúpu nejakých vecí, bolo jej povedané, že už tieto sú zakúpené. Matka má záujem sa podieľať aj nad rámec výživného na tom, aby zabezpečila potreby pre maloletého.

7. Kolízny opatrovník na pojednávaní dňa 25.02.2021 uviedol, že pokiaľ sa týka výživného, má za to, že došlo k zmene pomerov u maloletého Q.. Nastúpil do školy, avšak k zmene pomerov došlo aj zo strany matky, pretože jej pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť. Má za to, že je priestor na zvýšenie výživného,

avšak výšku ponecháva na úvahu súdu. Pokiaľ sa týka styku, tak ako navrhoval otec jedenkrát mesačne, toto považuje za nedostatočné, preto navrhuje, aby súd tento návrh zamietol. Pokiaľ sa týka návrhu matky, poukazuje na komunikáciu medzi rodičmi, ktorá je na takej úrovni, že sa momentálne nedá očakávať stretávanie v takom rozsahu, ako to matka uvádza v návrhu a v jej bydlisku. Ako to bolo konštatované v predchádzajúcom konaní, je potrebné vyhľadať odbornú pomoc, aby sa komunikácia medzi rodičmi zlepšila a ak začnú medzi sebou komunikovať a hľadať nejaké kompromisy v záujme maloletého Q., tak potom tie stretnutia môžu smerovať aj do bydliska matky. To však len vtedy, ak to maloletý Q. bude sám chcieť. Preto navrhol nemeniť výrok súdu a ponechať ho tak, ako bol doposiaľ, že sa ponechajú stretnutia každú sobotu na dve hodiny pred obchodným centrom RGB v Liptovskom Mikuláši.

8. Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky, otca a oboznámením sa s listinnými dokazmi a to návrhom, oznámením Sociálnej poisťovne zo dňa 20.10.2020, oznámením Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš zo dňa 03.12.2020, e-mailovou správou PhDr. A. X. zo dňa 07.01.2021, správou Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva zo dňa 04.02.2021, potvrdením o príjme otca zo dňa 14.10.2020, správou z prešetrenia pomerov zo dňa 13.01.2021, e-mailovými správami otca, peňažným denníkom spoločnosti H-Forest, s.r.o., priloženým spisom Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/11/2017 a ostatnými listinnými dôkazmi založenými v spise a zistil nasledovný skutkový stav.

9. Z pripojeného spisu Okresného súdu Liptovský Mikuláš sp. zn. 1P/11/2017 mal súd preukázané, že naposledy bolo o výživnom pre maloletého Q. Q., nar. XX.XX.XXXX a styku matky s maloletým rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 13.09.2018, č. k. 1P/11/2017-313, v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Žiline zo dňa 25.06.2019, č. k. 11CoP/15/2019-400. Podľa uvedeného rozsudku súd uložil matke povinnosť prispievať na výživu maloletého Q. výživným vo výške 110 eur mesačne počnúc od 16.01.2017 do 31.07.2018 a od 01.08.2018 výživným vo výške 100 eur mesačne. Zameškané výživné vo výške 636,77 eur súd matke povolil splácať v splátkach po 15 eur mesačne, spolu s bežným výživným. Styk maloletého s matkou súd upravil tak, že matka je oprávnená stykať sa s maloletým každú sobotu v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. bez prítomnosti otca v detskom kútiku Handy Dandy v RGB Liptov, obchodno-zábavné centrum, Kamenné pole 4449/3, Liptovský Mikuláš, kde otec maloletého na začiatku styku matke odovzdá a po skončení styku maloletého od matky prevezme.

10. Z potvrdenia zamestnávateľa otca, obchodnej spoločnosti Q. Z. T.Q., E. F. zo dňa 14.10.2020 vyplýva, že priemerná čistá mesačná mzda otca za posledných 12 mesiacov je vo výške 812,47 eur. Z potvrdenia Sociálnej poisťovne zo dňa 20.10.2020 vyplýva, že matka poberala v období od 12.10.2018 do 06.06.2019 nemocenské dávky - materské priemerne vo výške 592,49 eur mesačne. Z potvrdenia Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš zo dňa 03.12.2020 mal súd preukázané, že matka pobera prídavok na dieťa v sume 24,95 eur na maloletú dcéru A. A., nar. XX.XX.XXXX a rodičovský príspevok vo výške 370 eur mesačne.

11. Podľa správy psychologičky PhDr. A. X. zo dňa 07.01.2021 je maloletý Q. u nej evidovaný od roku 2017. U dieťaťa bol diagnostikovaný elektívny mutizmus. Maloletý bol zaradený do terapeutických sedení kvôli mutizmu. Od roku 2019 (december) sú u neho vykonávané len dispenzárne kontroly jedenkrát ročne. V roku 2020 bola jedna a to 09.12.2020. Psychologička ďalej upresnila, že vzťahové problémy dieťaťa a matky na ambulancii neriešia, pretože sú zdravotnícke zariadenie a daný problém nespadá do jej práce, ale do riešenie ÚPSVaR.

12. Podľa správy Súkromného centra špeciálno-pedagogického poradenstva zo dňa 04.02.2021, vypracovanej Mgr. B. F., špeciálnym pedagógom, malolertý Q. je u nich dispenzarizovaný od 6/2017 na základe doporučenia klinickej psychologičky PhDr. A. X. z dôvodu rečovných ťažkostí. Zdravotné ťažkosti maloletého boli uzavreté ako selektívny mutizmus, charakterizovaný ako výrazne emočne determinovaná výberovosť v hovorení, takže dieťa v niektorých situáciách ukazuje rečovú schopnosť, ale v iných (definovateľných) odmieta rozprávať. Q. verbálne nekomunikoval mimo svojho domáceho prostredia. Bol preto zaradený na behaviorálnej terapii od 6/2017 do 07/2020, ktorá prebiehala 1 x za 2 týždne, za účasti otca maloletého. Cieľom terapie bolo, aby maloletý komunikoval mimo svojho domáceho prostredia, v tom čase minimálne u nich v centre a v škôlke, čo sa podarilo dosiahnuť. S otcom bolo dohodnuté ďalšie stretnutie po polroku 1. ročníka, keďže Q. v septembri 2020 nastúpil do 1.

ročníka, avšak z dôvodu nepriaznivej epidemiologickej situácie sa osobné stretnutie nerealizovalo. Q. otec neavizuje ťažkosti s komunikáciou v škole a to ako so spolužiakmi, tak aj s pani učiteľkou.

13. Zo správy kolízneho opatrovníka zo dňa 13.01.2021 vyplýva, že maloletý Q. býva s otcom a starými rodičmi v rodinnom dome v obci U., kde má s otcom vyčlenené jedno poschodie. Otec je zamestnaný ako operátor výroby a pracuje na tri zmeny, ranná zmena od 05:45 hod. do 13:45 hod., poobedná zmena od 13:45 hod. do 21:45 hod. a nočná zmena od 21:45 hod. do 05:45 hod. Keď otec nie je prítomný, starostlivosť o maloletého vykonávajú jeho rodičia t. j. starí rodičia maloletého. Maloletý Q. navštevuje 1. ročník základnej školy s materskou školou V. Q. A.. Dosahuje výborné vyučovacie výsledky, má samé jednotky. Ku stretnutiam maloletého s matkou otec uviedol, že posledné dve stretnutia prebehli vonku pred nákupným strediskom z dôvodu zavretého detského kútika. Matka po synovi kričí, vyčíta mu, že všetko je jeho vina. Nevie s ním komunikovať, stále sa pýta tie isté otázky, nevie ho zaujať. Keď sa náhodou stretli pred Stop shopom, tak ich matka ani nepozdravila, ani si ich nevšimla. Matka mešká s platením výživného o deň alebo dva. Maloletý Q. pri rozhovore chcel zostať a rozprávať sa s kolíznym opatrovníkom len v prítomnosti otca. Bol primerane veku oboznámený s konaním, ale nevedel sa k tomu vyjadriť. O škole a ako sa mu v nej darí odpovedal jedným slovom, na otázky o matke, ako prebieha stretávanie, ako by si to on sám želal, neodpovedal. Bol nervózny, hral sa s prstami, poskakoval z nohy na nohu a hľadal pohľadom otca, ktorý ho povzbudzoval k odpoveďiam. Maloletý nevyjadril svoj názor, ani želanie. Pokiaľ sa týka pomerov matky, táto býva s partnerom K. A. a ich dcérou A. A., nar. XX.XX.XXXX v prenajatom byte v E. O.. Matka je na rodičovskej dovolenke a od 24.03.2020 je konateľkou spoločnosti O.-G., Q..J..H.. Na starostlivosť o maloletú dcéru má bežné výdavky. Matka sa k stretnutiam vyjadrila tak, že syn na stretnutia chodí neupravený, mal o tri čísla väčšie topánky. Synovi kúpila bager na diaľkové ovládanie, nedostala spätnú väzbu. Pri stretnutí sa syna pýta, ako sa má, čo má nové, ako sa mu darí v škole, ale syn jej neodpovedá, pozerá sa na otca a matka má pocit, že syn je nahuckaný proti nej, nechce s ňou nikde ísť. Pri stretnutiach je napätá situácia, dochádza k výmene názorov. Kolízny opatrovník konštatoval dlhodobu narušenú vzájomnú komunikáciu medzi rodičmi.

14. Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti.(veta 1. a 2.) Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane. (veta 4.).

15. Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1 súd upraví styk rodičov k maloletým deťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

16. Podľa § 62 ods. 1,2,4 a 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

17. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

18. Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine, výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

19. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie po dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

20. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

21. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolností, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

22. Na základe vykonaného dokazovania zhodnotiac vykonané dokazovanie jednotlivo i vo vzájomnej súvislosti s prihliadnutím na všetko, čo počas konania vyšlo najavo, pokiaľ sa týka návrhu otca na zvýšenie výživného, súd konštatuje čiastočnú opodstatnenosť návrhu, preto zvýšil výživné zo 100 eur na 130 eur. Súd skúmal, či došlo k takej podstatnej zmene pomerov na strane rodičov alebo maloletého od posledného rozhodnutia o výživnom, aby boli splnené podmienky na zvýšenie výživného. Keď bolo o výživnom rozhodované naposledy, súd vzal do úvahy aktuálnu situáciu matky a vzhľadom na očakávanie narodenia druhého dieťaťa matky v novembri 2018 súd zaviazal matku výživným vo výške 100 eur mesačne. Z odôvodnenia rozsudku Okresného súdu Liptovský Mikuláš zo dňa 13.09.2018, č. k. 1P/11/2017-313 vyplýva, že suma 100 eur mesačne bola určená aj s ohľadom na zachovanie platieb poistenia v sume 20,- eur mesačne zo strany matky. Zo zhodných tvrdení účastníkov konania vyplynulo, že matka toto poistenie prestala platiť v lete v roku 2019. Otec sa to dozvedel po doručení upomienok zo strany poisťovne, zameškané poistné doplatil a následne matka tieto omeškané platby otcovi kompenzovala. V súčasnosti uhrádza poistné v sume 20,90 eur otec maloletého. Otec bol v uvedenom čase zamestnaný v spoločnosti Q.. Z., T..Q., E. F. a jeho priemerná mesačná mzda za 12 mesiacov (od mája 2017 do apríla 2018) bola na úrovni 572,06 eur. Maloletý Q. navštevoval v tomto čase materskú školu V. Q. A.. Otec uhrádzal školné vo výške 10,- eur mesačne a stravu v materskej škole 23,- eur mesačne. Matka bola v tom čase zamestnaná v spoločnosti X. & U., Q..J..H.. Za obdobie od júna 2017 do mája 2018 dosiahla priemernú čistú mesačnú mzdu v sume 699,155 eur. Od 14.08.2018 bola matka práceneschopná, vyplácané jej boli nemocenské dávky v sumách po 16,50 eur na deň.

23. V aktuálnom čase je otec zamestnaný v tej istej spoločnosti Q.. Z., T..Q., E. F., kde dosahuje príjem priemerne 812,47 eur. Je poberateľom prídavku na maloletého Q. vo výške 24,95 eur. Oproti poslednému rozhodovaniu sa príjem otca zvýšil priemerne o 240,41 eur, čím sa zvýšila aj jeho životná úroveň. Matka je aktuálne na rodičovskej dovolenke a poberá rodičovský príspevok vo výške 370 eur a prídavok na maloletú dcéru A. A. vo výške 24,95 eur. U matky došlo od posledného rozhodovania o výživnom k zníženiu príjmu. Matka je od 24.03.2020 spoločníčkou a konateľkou spoločnosti O.-G., Q..J..H., B.. Podľa tvrdenia matky za funkciu konateľky spoločnosti nemá dohodnutú žiadnu odmenu. V konaní bol predložený peňažný denník tejto spoločnosti, z ktorého vplyvajú príjmy a výdavky spoločnosti rôzneho charakteru. Ide však o príjmy a výdavky spoločnosti a nie matky. Z uvedeného listinného dôkazu nie je možné zistiť, či a aký príjem má matka z činnosti uvedenej spoločnosti. Ide o doklad, ktorý vypovedá o finančnej kondícii spoločnosti ako samostatného subjektu. Skutočnosti, ktoré uvádzala matka, že spoločnosť je predĺžená sú overiteľné z údajov na portáli finstat.sk. Spoločnosť v roku 2019 zvýšila stratu o 121 % na - 20.636 eur a tržby klesli o 83 %. Matke súčasne pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletej A. A., nar. XX.XX.XXXX. Pokiaľ sa týka výdavkov na domácnosť, otec prispieva na domácnosť rodičom, s ktorými žije v spoločnej domácnosti čiastkou 67 eur na energie (elektrina a voda). Matka obýva spoločnú domácnosť s partnerom, pričom za bývanie vynakladajú sumu 330 eur (nájomné) plus televízia a internet 13,99 eur. Náklady na bývanie matky sú podstatne vyššie ako náklady na bývanie

otca, aj keď sa na týchto nákladoch spolupodieľa partner matky. Maloletý Q. mal v čase posledného rozhodovania takmer 5 rokov a navštevoval materskú školu, v súčasnosti má 7 rokov a je prvákom na základnej škole. S nástupom do prvého ročníka sa nepochybne zvýšili výdavky na maloletého, ktoré bolo potrebné uhradiť jednorázovo na začiatku školského roka a zvýšili sa aj pravidelné mesačné výdavky na stravu, ošatenie maloletého a zabezpečenie školských pomôcok. Vzhľadom na uvedené skutočnosti má súd za to, že od posledného rozhodnutia o výživnom nastala relevantná zmena pomerov, čo podľa ustanovenia § 78 ods. 1 Zákona o rodine umožňuje zmeniť súdne rozhodnutie o výživnom.

24. Keďže došlo k zmene pomerov, súd prehodnotil rozsah výživovej povinnosti rodičov k maloletému v súlade s ustanovením § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pričom v prvom rade prihliadol na súčasné odvodnené potreby maloletého ako oprávnenej osoby z výživného. Pravidelné mesačné výdavky na maloletého pokiaľ sa týka bývania sú vo výške 33,50 eur (na bývanie otec uviedol výdavok 67 eur), na stravu 60 eur (otec uviedol približný výdavok v sume 120 eur), poistenie 20,90 eur, obedy v škole 35 eur, poplatok za ŠKD 5 eur, poplatok za výtvarný krúžok vo výške 10 eur. Čo predstavuje výdavky celkovo vo výške 164 eur. Okrem toho je potrebné zohľadniť aj nepravidelné výdavky na ošatenie, obuv maloletého a výdavky v súvislosti s návštevou školy (školské pomôcky), obmena okuliarov ap. Súd poukazuje na to, že okrem výživovej povinnosti od rodičov je výživa maloletého pokrytá čiastočne aj sťažtnou dávkou v podobe rodinného prídavku, ktorú poberá otec v sume 24,95 eur. Súd vzal do úvahy všetky uvedené skutočnosti, tak odôvodnené potreby maloletého, ako aj možnosti a schopnosti povinného rodiča - matky a dospel k záveru, že v možnostiach a schopnostiach matky je prispievať na výživu maloletého sumou 130 eur mesačne. Takáto suma výživného je aktuálne spôsobilá spolu s prídavkom na maloletého, ktorý poberá otec, pokryť náklady na základné potreby maloletého a rovnako aj náklady na jeho voľnočasové aktivity a čiastočne aj náklady na mimoriadne výdavky maloletého. Súd poukazuje na to, že matka poskytuje maloletému darčeky na sviatky a Vianoce. Mala záujem prispieť aj na školské potreby pre syna na začiatku školského roka, avšak maloletý už mal všetko zabezpečené. Matka vyjadрила ochotu podieľať sa na úhrade poplatkov za voľnočasové aktivity syna, a to poplatok za kurz anglického jazyka. Vyživovacia povinnosť musí dávať povinnému rodičovi priestor na to, aby mal možnosť prispieť aj nad rámec výživného na potreby maloletého dieťaťa. Skutočnosť, že otcovi sa nezdajú plnenia matky nad rámec výživovej povinnosti dostatočné a niektoré darčeky hodnotil ako lacné, nič to nemení na tom, že matka poskytuje maloletému v rámci svojich možností aj iné plnenia než výživné a pri určení výšky výživného je potrebné zachovať priestor aj na to, aby matka mala možnosť tieto plnenia naďalej maloletému poskytovať.

24. Súd primerane zvýšil výživné na sumu 130 eur mesačne a to spätne od podania návrhu, t. j. od 17.09.2020. Súd nevyhovel návrhu otca, aby bolo výživné určené od 01.08.2018, t. j. pred podaním návrhu, pretože takýto návrh nebol dôvodný. Otec argumentoval tým, že od uvedeného času matka prestala platiť poisťku pre syna, na ktorú sa na ostatnom konaní na súde zaviazala a ktorá skutočnosť bola zohľadnená pri určení výšky výživného. Súd uvádza, že išlo o dobrovoľné plnenie matky, ktoré nie je vynútiteľné. Na druhej strane, pokiaľ je toto dôvodom požadovania zvýšeného výživného už od času spätne viac ako dva roky, nejde o žiadnu novú skutočnosť. Otec v rámci argumentácie neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by mu bránili podať návrh na zvýšenie výživného z uvedeného dôvodu (skončenie platenia poisťného zo strany matky) už skôr než dňa 17.09.2020, teda vtedy, keď tento dôvod nastal. Nie je žiaduce určovať výživné spätne za tak dlhý čas. Zameškané výživné potom dosahuje takú výšku, že nie je možné ho splatiť spolu s bežným výživným v rozumných lehotách. Aj v posudzovanom prípade bude matka splácať zameškané výživné ešte nejaký čas na základe aktuálne právoplatného rozsudku v splátkach po 15 eur mesačne a súčasne aj podľa tohto rozsudku. Keďže súd zvýšil výživné o 30 eur, matke vzniklo zameškané výživné. Zameškané výživné od 17.09.2020 (podanie návrhu) do 28.02.2021 vo výške 317,74 eur (5 x 30 eur + alikvótna časť za mesiac september 2020 v rozsahu 14 dní; 30 eur : 30 dní x 14 dní = 14 eur) súd povolil matke splácať v splátkach po 10 eur spolu s bežným výživným počnúc od doručenia rozsudku pod podmienkou straty výhody spláťtok. Vzhľadom na vyššie uvedenú argumentáciu súd vo zvyšnej časti návrhu otca na zvýšenie výživného zamietol.

25. Pokiaľ sa týka styku matky s maloletým, otec požadoval zúženie styku z každej soboty (2 hodiny) na jednu sobotu v mesiaci v rozsahu 2 hodín a matka naopak žiadala rozšírenie styku s maloletým na každú sobotu od 09:00 hod. do 16:00 hod. Súd nevyhovel návrhu otca na zúženie styku matky s maloletým na jednu sobotu v mesiaci, a tento návrh v celom rozsahu zamietol. Takýto návrh rozsahu styku nie je absolútne v záujme maloletého dieťaťa, ktoré má právo na zachovanie vzťahu s oboma rodičmi, akokoľvek sú vzťahy medzi nimi narušené. Styk v takomto rozsahu nie je spôsobilý budovať

si vzťah s rodičom, ktorému dieťa nie je zverené do starostlivosti a napovedá o tom, že otcova vôľa je, aby sa maloletý s matkou nestýkal vôbec. Dieťaťu vo veku 7 rokov sa ešte intenzívne buduje vzťahová väzba, či už k najbližším osobám v jeho okruhu - matke a otcovi, ale aj k vzdialenejším príbuzným, priateľom a rodinným známym, autoritám, učiteľom v škole a podobne. Dieťa je v takomto veku ešte odkázané na intenzívnu starostlivosť zo strany rodičov a to oboch rodičov, bez ohľadu na to, či spolu žijú v jednej domácnosti, alebo nie. Aby dieťa nadobudlo pocit istoty a zdravé sebavedomie do budúcnosti, je potrebné, aby malo v rannom detstve vo svojom živote oba vzory správania, tak mužský ako aj ženský model. Nie je možné osobu matky a otca v živote dieťaťa nahradiť kýmkoľvek, pokiaľ rodičia sú v blízkosti dieťaťa a dieťa vie, že má matku aj otca. Ide v začiatku o vzťah založený na biologickej väzbe, ktorá sa u dieťaťa postupne rozvíja práve trávením spoločného času s rodičmi.

26. Súd konštatuje, že v konaní neboli tvrdené také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali zúženie styku matky s maloletým na dve hodiny mesačne. Pokiaľ zaznelo od otca, že maloletému by sa v prípade ponechania styku ako doposiaľ, či rozšírení styku vrátili jeho rečové problémy, zajakával by sa ap., v konaní uvedené skutočnosti preukázané neboli. Súd žiadal správy od psychologičky aj od špeciálnej pedagogičky, u ktorých je momentálne maloletý vedený a ktoré sledujú jeho stav. Správa psychologičky PhDr. A. X., ani správa Mgr. B. F., špeciálnej pedagogičky nevytvorila o tom, že by sa maloletému kontaktom s matkou mal stav v akejkoľvek oblasti zhoršiť. Obe konštatujú určité problémy u maloletého od roku 2017, kedy mu bol diagnostikovaný elektívny mutizmus, avšak u PhDr. A. X. aktuálne prebiehajú kontroly zdravotného stavu už len jedenkrát ročne, čo je vyšetrenie na pár minút ako potvrdil aj otec a Mgr. B. F. v správe zároveň konštatuje, že maloletý po absolvovaní terapií začal komunikovať, terapie splnili svoj účel, maloletý sa dobre adaptoval aj na školské prostredie, nadväzuje kontakty so spolužiakmi aj s učiteľkou bezproblémovo. Napokon ani v konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 1P/11/2017 neboli konštatované také skutočnosti, ktoré by odôvodňovali styk matky s maloletým len v prítomnosti otca. Podľa aktuálne vykonateľného rozsudku má styk matky s maloletým prebiehať bez prítomnosti otca, čo sa nedeje a nie je v súčasnosti rešpektované vykonateľné rozhodnutie súdu. Pokiaľ aj bolo rozsudkom nastavené stretávanie na pôde detského kútika a nastala situácia, s ktorou málokto počítal, že nebude dlhodobo možné styk realizovať na tomto mieste, akokoľvek malo byť zachované, že matka má styk realizovať bez prítomnosti otca. Keďže sa tak nedeje, otec priniesie na miesto stretnutia dieťa, ale zostáva, pričom za situácie výrazne napätých vzťahov medzi rodičmi a nekomunikatívnosti maloletého sa stretnutia zužujú na pár desiatok minút. Tieto skutočnosti sú zo strany otca vyhodnocované v neprospech matky, že si nevie dieťa získať, že s ním nemá vzťah, prejavuje málo citu. Na tomto mieste súd poukazuje na závery znaleckého dokazovania v konaní 1P/11/2017, kde znalkyňa konštatovala, že obaja rodičia sú simplexnejší, citovo tlmení, osobnostne nezrelí a citovo oploštilejší, nedokážu svojho syna kvalitne a plnohodnotne emocionálne zasýtiť.

27. Vzhľadom na uvedené skutočnosti je preukázané, že obaja rodičia majú svoje limity a potrebujú na to, aby prejavili svoje city adekvátne podmienky, lebo je zrejmé, že spontánnosť im obojím v tomto smere chýba. Za takýchto podmienok ako v súčasnosti prebieha stretávanie, si môže matka budovať vzťah so synom len veľmi ťažko. Ani jeden z účastníkov stretnutia sa nemôže adekvátne uvoľniť, tak matka, ani maloletý, ktorý, ako bolo potvrdené aj kolíznym opatrovníkom, neustále vyhľadáva očný kontakt s otcom, je bojzlivý. Aj keby rodičia na seba neútočili a iba pasívne by sa zúčastnili na stretnutí, maloletý vycíti ich konflikt a okamžite sa dostáva do pozície, že by si mal vybrať, ktorému z rodičov, čo povie, ako sa zachová, kontroluje svoje správanie, aby nesklamal ani jedného z nich. Takéto stretávanie a realizácia styku matky so synom nie je absolútne v jeho záujme. U maloletého práve takéto situácie môžu byť spúšťačom jeho ťažkostí. Preto je potrebné stretávanie matky so synom nastaviť inak a eliminovať napätú situáciu. Keď bolo naposledy rozhodované o úprave styku, v rámci konania vedeného pod sp. zn. 1P/11/2017 bolo konštatované, že stretávanie matky so synom by malo mať postupne rozširujúcu a nie zužujúcu tendenciu. Do takéhoto vývoja negatívne zasiahla objektívna skutočnosť - pandemická situácia, ktorá je nepredvídateľná, a ktorá celý tento proces spomalila. Na druhej strane, ani takáto nepredvídaná situácia v celospoločenskom dianí nemôže byť na ujmu maloletého a jeho styku s matkou.

28. Súd tiež poukazuje na to, že pokiaľ chce mať matka vytvorený vzťah so synom, musí prejsť väčšiu iniciatívu a záujem o jeho potreby a najmä o kontakt s ním. Súd konštatuje aj pasivitu z jej strany, keď nie je z jej strany vyvíjaná dostatočná aktivita smerom k dieťaťu. Styk matky nemusí byť obmedzený len na stretávanie určené rozhodnutím súdu. Matka nemá rodičovské práva nijako obmedzené, preto jej nič nebráni kontaktovať otca aj mimo tohto nevyhnutného rámca a dožadovať sa stretnutia so synom a informácii o ňom. Vzhľadom na nízky vek maloletého sa musí matka naučiť čerpať informácie o synovi aj

od otca, nielen od samotného syna. Otec vie o jeho potrebách, o tom, čo je nevyhnutné mu zabezpečiť. Na to, aby sa matka mohla viac podieľať na potrebách maloletého, je potrebné z jej strany zintenzívniť iniciatívu ohľadom syna a naučiť sa s otcom komunikovať. Dieťa ak v súčasnosti trpí, tak jedine tým, že rodičia spolu nekomunikujú, nevedia si nájsť k sebe cestu, a nie tým, že sa má syn stretnúť s matkou ako to prezentuje otec. Medzi rodičmi je potrebné zintenzívniť ich komunikáciu na takú úroveň, aby maloletý nemusel mať pocit, že si musí medzi rodičmi vyberať, koho z nich má radšej. A nemusel mať pocit viny v prípade kontaktu s matkou. To, čo sa dnes deje v prežívaní maloletého je absolútne nežiaduce. Zo spontánneho dieťaťa, ktorú spontánnosť každé dieťa v sebe prirodzene má, sa stalo dieťa adaptované, ktoré premýšľa o tom, čo si môže a nemôže vo vzťahu k rodičom „dovoliť“, či napr. môže alebo nemôže prejaviť radosť pri obdarovaní hračkou, alebo sa nechať objasť, aby ani jedného z rodičov nesklamalo.

29. Vzhľadom na uvedené skutočnosti súd návrhu matky na rozšírenie styku s maloletým čiastočne vyhovel. Súd rozhodol, že matka je oprávnená stretávať sa s maloletým vždy v nedeľu od 10:00 hod. do 14:00 hod. Doposiaľ stretnutia prebiehali v sobotu, pričom otec nesúhlasil, pretože pracuje na zmeny a nemá počas víkendu priestor na trávenie spoločného času so synom a niekedy ani priestor na to, aby on osobne odovzdával dieťa matke, keďže je v práci. Preto súd zohľadnil požiadavku otca a stretnutia sústredil na nedeľu (otec sa vyjadril, že ak pracuje v nedeľu, tak odchádza do práce na nočnú zmenu), s tým, že vzhľadom na rozsah styku má maloletý dostatočný priestor na to, aby sa počas zostávajúceho času v nedeľu pripravil na vyučovanie. Súd nemohol zachovať miesto stretávania tak, ako bolo určené doposiaľ na neutrálnom mieste, pretože aktuálna celospoločenská situácia to nemumožňuje. Súd poukazuje na to, že vzhľadom na aktuálnu spoločenskú situáciu šírenia vírusu Covid - 19 bol návrh otca na stretávanie matky v detskom kútiku nerealizovateľný a preto zároveň nevykonateľný. Samotný otec poukazoval počas konania na to, že pokiaľ by chcel, tak na stretnutie nemusí maloletého vôbec vodiť a styk matke so synom umožniť, lebo tento sa má realizovať v detskom kútiku a keďže kútik je trvalo zatvorený, styk sa nedá realizovať. Preto nebolo možné v tomto smere akceptovať ani návrh kolízneho opatrovníka, že súd má zachovať stretávanie matky so synom ako doposiaľ v detskom kútiku v obchodnom centre. Nie je možné umožniť rodičovi, ktorý nemá dieťa vo svojej osobnej starostlivosti, styk s dieťaťom takou úpravou, ktorá je nevykonateľná. Navyše uvedené stretávanie matky so synom tak, ako sa v súčasnosti realizuje, nie je na prospech žiadnej zúčastnenej strany a najmä nie je v záujme maloletého. Súd zdôrazňuje, že záujem maloletého dieťaťa je vždy prvoradý, ako to predpokladá čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa a čl. 24 ods. 2 Charty základných práv Európskej únie. Súd zdôrazňuje obsah článku 5 Zákona o rodine, ktorý za újem dieťaťa vymedzuje ako za újem na usporiadaní takých rodinných vzťahov, ktoré by boli prospešné pre telesný, citový, rozumový, ale aj mravný vývoj dieťaťa. Záujmy rodičov nesmú byť zohľadňované na úkor záujmov dieťaťa. Súď pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa. Súď dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávného osobného styku s obidvomi rodičmi. Právo na pravidelný, rovnocenný a rovnoprávny osobný styk s matkou u maloletého nie je zachované pokiaľ sa má realizovať v prítomnosti oboch rodičov na ulici pred obchodným domom na pár minút. Takéto stretnutia sa objektívne nedajú realizovať v dĺžke dvoch hodín, aj keby bolo dieťaťo nadmieru komunikatívne. Súd určil doterajšie miesto stretávania len ako miesto, kde bude dochádzať k odovzdávaniu dieťaťa, pričom je toto miesto adekvátne vzdialené od bydlísk oboch rodičov.

30. Súd zároveň matke umožnil na zintenzívnenie vzťahu s maloletým uskutočňovať video hovor jedenkrát do týždňa vždy v stredu v rozsahu jednej polhodiny. Obaja rodičia potvrdili, že disponujú možnosťami na umožnenie takéhoto kontaktu, obaja majú v domácnostiach zavedený internet aj mobilné zariadenia na to, aby aj takýmto spôsobom mohol byť maloletý v prípade záujmu v kontakte s matkou. Rodičia sú zároveň povinní vzájomne sa informovať v prípade nemožnosti styk realizovať najneskôr 24 hod. pred začatím styku, inak bezprostredne po vzniku takejto skutočnosti. Otec je zároveň povinný maloletého na styk pripraviť. Je to veľmi dôležitá a podstatná skutočnosť, aby mohli stretnutia prebiehať bez vystavenia dieťaťa zbytočnému napätiu. Napriek tomu, že otec má voči matke viaceré výhrady, ktoré opakovane prezentuje vo svojich e-mailoch adresovaných súdu a kolíznemu opatrovníkovi, matku svojho dieťaťa si vybral sám a maloletý má právo na zachovanie vzťahu s matkou, pokiaľ táto prejavuje záujem a chce sa so synom stretávať. Sú to predovšetkým rodičia, ktorí majú zodpovednosť za výchovu dieťaťa. Nie je to súd, súd nie je tým článkom v týchto vzťahoch, na ktorý sa možno vyhovoriť, či ospravedlniť svoje zlyhanie. Maloletý má tiež právo na to, aby si budoval súrodenecké vzťahy s

polorodou sestrou z matkinej strany. Skutočnosť, že maloletý dnes ani nevie, že má súrodenca, je zlyhaním oboch rodičov. Aj túto sféru je potrebné v záujme maloletého napraviť a rozvíjať, pretože takýto súrodenec je pre maloletého širšou rodinou.

31. Obaja rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti a zodpovedajú za všetranný vývoj svojich detí. Je ich povinnosťou prejavovať potrebnú dávku tolerancie a ústretovosti, aby dieťa na základe skutočností, ktoré nevyrastá v spoločnej domácnosti s oboma rodičmi, pocíťovalo v číto najmenšej miere. Súď zdôrazňuje, že obidvaja rodičia si musia uvedomiť, že ich prvou úlohou je prispievať k vytvoreniu priaznivých podmienok, nevyhnutných pre zdravý, psychický a fyzický vývoj dieťaťa, v dôsledku čoho, by mali vyvinúť maximálnu snahu o elimináciu rozporov medzi nimi, pretože ich prípadný necitlivý prístup môže za vážnym spôsobom narušiť emocionálnu a psychickú stabilitu dieťaťa, aj s ohľadom na ich vek, ktoré môže od vplyvom týchto okolností, pocíťovať stratu bezpečia a ich lásky. Je zodpovednosťou a povinnosťou rodičov upokojiť vzťahy, pracovať na odstránení rozporov a nedorozumení tak, aby boli schopní i za danej situácie plne naplniť potreby maloletého a vyvarovať sa konania, ktoré môže mať na maloletého dlhotrvajúci negatívny vplyv. Za týmto účelom súď nariadil rodičom výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Liptovský Mikuláš v rozsahu 8 konzultácií. Akokoľvek sú vzťahy medzi rodičmi napäté a v minulosti takto realizované poradenstvo nespĺnilo svoj účel, obaja rodičia majú nateraz možnosť opäť situáciu vzhľadom na záujem maloletého prehodnotiť, zmeniť svoje postoje, urobiť určité kompromisy a zamyslieť sa nad možnosťami, ako docieľiť, aby ich dieťa bolo šťastné a aby mu navrátili jeho spontánnosť. Vzťahy medzi rodičmi musia dosiahnuť takú úroveň, aby dieťa z ich stretnutia nebolo vystresované, odovzdávanie dieťaťa musí byť prirodzené, rodičia by mali komunikovať prirodzene, bez hnevu, či iných útokov navzájom. Len tak dieťa nebude vystresované, pretože ak tomu tak nebude, dieťa bude tento akt vnímať ako niečo zlé a bude sa mu chcieť vyhnúť. V záujme maloletého rozhodne nie je jeho stresovanie, ale vytvorenie takých podmienok, aby dieťa nemuselo byť pod kontrolou psychológa, na pokraji depresie (v budúcnosti), čo si zrejme rodičia dostatočne neuvedomujú. Obidvaja rodičia musia akceptovať stav, ktorý sami spôsobili a akceptovať vzájomné práva. Vzhľadom predovšetkým na najlepší záujem maloletého a jeho právo rozvíjať plnohodnotne vzťahy s oboma rodičmi, nech už sú dôvody rozpadu ich vzťahu akokoľvek, rozhodol súď tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

32. O trovách konania súď rozhodol podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Súď žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súď nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanoveniach § 53 a nasl. CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať v lehote 15 dní od jeho doručenia odvolanie na Okresnom súde Liptovský Mikuláš. Odvolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. O odvolaní rozhodne Krajský súd v Žiline.

Podľa § 363 CSP, sa v odvolaní popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súď nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súď prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súď prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 CMP).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie na peňažné plnenie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov, alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému podľa § 370 a nasl. CMP.